

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

UPA 2017/109
Nuuk, 06.06.2017
Kelly Berthelsen

**Meeqqat tamarmik tunngavimmigut assigiimmik tapisiaqartinneqarnissaat qulakkeerniarlu-
gu, meeqqanut tapip allanngortiterneqarnissaa pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallin-
nissamik siunnersuut**

(Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut)

Anders Olsenip apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinissamik siunnersuutaa imaattumik Inuit Ataqatigiinnit oqaaseqarfingissavarput.

Danmarkip naalagaaffiata tunngaviusumik inatsisai, nunatsinnut atuutilerneriniit ippasaq ukiut 64-inngortorsiorlugit nalliuissineqartut paragrafiisa 75-iata immikkoortuisa aappaanni allassimasoq uanga nammineq nutsigara imattoq issuarumavara:

*"Kinaluunniitiminutilaquettaminulluunniit pilersorsinnnaanngitsoq, allamillu pilersortissaqan-
ngitsoq, pisortaniit ikiorneqarnissamut pisinnaatitaavoq, ikiorneqassagunili ikiuisarnermut
inatsisini pisussaaffiliussat malissavai."*

Inuaqatigiittut namminerisatsinnik tunngaviusunik inatsisitaanngikkallarnitsinni inatsisit tunngavi-
usut malitavut erseqqissaapput kinaluunniit sulineq atorlugu toqqissimanartumik inuuneqarumalluni
imminut pilersussasoq, soorlu inatsimmi tunngaviusumi paragraf 75 immikkoortoq siullermi
oqaatigineqartoq. Arlaannilli pissuteqarlutik sulisinnaanngitsut pisortaniit ikiorneqarsinnaatitaanerat
inuaqatigiit atugarissaarfiusut - tassa nammaqatigiiffiusut - ilisarnaatigisaat uaguttaaq malit-
taraarpuk. Tassa, ikiortariaqartut ikiorneqassapput.

Isumaginninnermut inatsisini assigiinngitsuni tunngaviusartoq tassa - ikiorneqarnissaminnik pisari-
aqartitsisut pisortanit ikiorneqartassapput.

Maannamullu meeqqanut tapit tamatuminnga tunngaveqartuarsimapput - tassa kikkut pisari-
aqartitsisut meeqqanut tapinik tunineqartassapput.

Tamatumalu saniatigut angajoqqaat tamarmik qitornaminut pilersuisussaatitaapput.

Inuuniarnerli ima ilaannut ilungersunartigisarpoq ilaqtariit naammattumik inu-
ussutissaqarsinnaasaristik. Taamaalilluni inatsisikkut tunngaviusukkut pisortanit ikiorneqarnissamik
pisinnaatitaaffiit assigiinngitsut atuutilersarput - aamma meeqqanut tapisinissamik pisinnaatitaaffik
taakkutulli atuutilersarpoq.

Taamaammat meeqqat tamarmik angajoqqaat isertitaat apeqqutaatinngagit assigiimmik tapeqartinne-
qassappata taava isumatoqqaq taanna aallaavigalugu ikiuineq - aamma meeqqanut tapeqartitsineq -
tunngavissaajunnaassaaq. Tassa pisariaqartitsineq tunngaviginagu tunniussisoqartalissaq, taa-
maallaat meeqqat assigiimmik pineqarnissaat kisimi tunngavilersuutinngussalluni.

Immaqalu nunarput pissarissaartorsuanngorpat taamaaliorneq tunngavilersoruminarsissagaluarpoq kikkut tamarmik nunatta pisuussutaanik pisinnaatitaassammata - aamma meeqqat.

Kisianni paarlattuanik ajornartorsiuteqarpugut - tassa inuit ilaat pissarissaanngeqaat naak ilaat pisarissaaraluaqisut. Tassa inuiaqatigiinni atukkat assigiinngeqaat, naligiinnginneqaqaaq. Tamannalu naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissummi qanoq iliuuseqarfingiarneqarpoq. Ilaatigumi makkuninnnga allassimasoqarpoq.

“Atsiortut isumaqatigiipput inuiaqatigiit inuuniarnikkut atugaat naligiinnerusoq anguniarlugu suli-soqassasoq, taamaasilluni atukkat *naligiinnerulerlutik*, sumi najugaqarneq apeqqutaatinnagu. Taamaasillugu atsiortut inuiaqatigiinni sutigut tamatigut nalingiinnginnerup akiorneqarnissaa kissaatigaat.”

“Inuiaqatigiit atugarissaarnikkut nukittuumik inissisimasut ilaqtariit tunngavissaraat, *ikior-neqarnissamillu pisariaqartitsisut* ikiorneqarnissaat qulakteertariaqarluni.”

Naligiinnginneq taama annertoreertigisoq pisariaqartitsisut pissaqareersullu assigiimmik tuniorneqarnissaat assut tunngavilersoruminaproq. Pisortanit tapersersugaasumik inuit ilaasa pitsaanerusunik atugaqartitaanissaat eqqortuliornerunngilaq, naapertuilluarnerussanngilaq.

Assigiimmik pinninneq naligiimmillu pinninneq assigiinnillat. Angajoqqaq kisermaaq ukiumut 180.000 kr.-inik isertitalik kiisalu appariit katillutik 700.000 kr.-inik isertitallit atugaat qanoq assigiinnngitsigissasut imaašiinnarluta takorloorsinnaavarput. Kikkut arlaat taakkunani pisariaqartitsinersut takusinnaavarput.

Taamaammat oqallinneq manna pillugu Inuit Ataqatigiinniit oqaatigissavarput aningaasat kikkunut pisariaqartitsisunut atornissaat uagut piumanerugatsigu. Allatut iliorneq ilaqtariinnut pissarisaaangitsunut naapertuilluanngitsuliornerussaaq.